

Ngành thân mềm

Bài 18: Trai sông

A. Lý thuyết

I. Hình dạng, cấu tạo

1. Vỏ trai

- Gồm 2 mảnh vỏ gắn với nhau nhờ bản lề
- Sự đóng, mở vỏ nhờ dây chằng có tính đàn hồi và 2 cơ khép vỏ
- Vỏ trai có 3 lớp: lớp sừng, lớp đá vôi, lớp xà cừ

2. Cơ thể trai

- Gồm:
  - Áo trai và khoang áo
  - 2 tấm mang
  - Trung tâm cơ thể: thân và chân trai

II. Di chuyển

- Trai sông di chuyển nhờ kết hợp của 2 động tác:
  - Đóng, mở vỏ
  - Chân trai thò ra rồi thụt vào

III. Dinh dưỡng

- Hút và thoát nước nhờ 2 vạt áo gắn tạm, 2 đôi tấm miệng phủ đầy lông rung động

IV. Sinh sản

- Cơ thể phân tính
- Thụ tinh ở tấm mang và phát triển trong mang
- Trai con thời kì đầu kí sinh trên da và mang cá

B. BÀI TẬP VÀ HƯỚNG DẪN GIẢI

Câu 1: Trai tự vệ bằng cách nào? Cấu tạo nào của trai đảm bảo cách tự vệ đó có hiệu quả?

- => **Xem hướng dẫn giải:** Khi gặp nguy hiểm, trai co chân, khép vỏ để bảo vệ phần mềm bên trong.
- Sự đóng, mở vỏ nhờ dây chằng ở bản lề có tính đàn hồi và 2 cơ khép vỏ

Câu 2: Cách dinh dưỡng của trai có ý nghĩa như thế nào với môi trường nước?

- => **Xem hướng dẫn giải:** Cách dinh dưỡng theo kiểu hút nước để lọc lấy vụn hữu cơ, động vật nguyên sinh, các động vật nhỏ khác có tác dụng lọc sạch môi trường nước.
- Ở những vùng nước ô nhiễm, người ăn trai (sò cũng vậy) - Vì bị ngộ độc vì khi lọc nước lấy thức ăn chúng cũng giữ lại nhiều chất độc trong cơ thể.

Bài 19: Một số Thân mềm khác

A. Lý thuyết

I. Một số đại diện

- Mực, bạch tuộc sống ở biển, bơi lội tự do
- Sò sống vùi mình trong cát
- Ốc sên sống trên cạn, ăn thực vật và có hại cho cây trồng
- Ốc vặn sống trong ao hồ, ruộng

II. Một số tập tính ở Thân mềm

Thân mềm có hệ thần kinh phát triển hơn Giun đũa, hạch não phát triển là cơ sở cho các giác quan và tập tính phát triển

1. Tập tính đẻ trứng ở ốc sên

- Ốc sên đào lỗ để đẻ trứng

2. Tập tính ở mực

- Bắt mồi và đưa vào miệng bằng tua miệng
- Phun hỏa mù từ túi mực khi bị tấn công

B. BÀI TẬP VÀ HƯỚNG DẪN GIẢI

Em thường gặp ốc sên ở đâu? Khi bò ốc sên để lại dấu vết trên lá như thế nào?

=> [Xem hướng dẫn giải](#)

- Ốc sên thường sống ở nơi cây cối rậm rạp, ẩm ướt, cũng có khi gặp ốc sên ở độ cao trên 1000m so với mặt nước biển.
- Khi bò, ốc sên tiết ra chất nhờn làm giảm ma sát. Khi khô, chất nhờn đó tạo nên vết màu trắng trên lá cây.